

Hallituksen esitys Eduskunnalle ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että opetusministeriön alaisen omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmä uudistetaan. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus ehdotetaan liitettäväksi osaksi opetus- ja kulttuuritoimen laskennallista valtionrahoitusjärjestelmää. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annettu laki, jonka mukaan lääninhallitukset ovat hankkineet omaehtoista ammatillista lisäkoulutusta erilaisilta ammatillisen koulutuksen järjestäjiltä sekä ammattikorkeakouluilta ja yliopistoilta, kumottaisiin.

Hankintajärjestelmän sijasta ammatillista lisäkoulutusta rahoitettaisiin kullekin koulutuksen järjestäjälle vuosittain ennalta seuraavaa vuotta varten vahvistettujen opiskelijajatyövuosien määrän ja opiskelijatyövuotta kohden määrättyjen yksikköhintojen perusteella. Opetusministeriö päättäisi vuosittain rahoituksen perusteena käytettävien opiskeli-

jatyövuosien määrästä valtion talousarvion rajoissa. Ehdotettua rahoitusta voitaisiin myöntää sellaisille koulutuksen järjestäjille, joille on annettu ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukainen koulutuksen järjestämislupa. Rahoitus suunnattaisiin pääosin tutkintotavoitteeseen ammatilliseen lisäkoulutukseen.

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain kumoamisen lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2001.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila	4
1.1. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän kokonaisuus	4
1.2. Koulutuksen hankintajärjestelmä	5
1.3. Nykytilan arviointi	7
2. Ehdotetut muutokset	8
2.1. Yleistä	8
2.2. Rahoitusmekanismi ja siihen sisältyvä ohjaus	10
Rahoituksen määräytyminen	10
Opiskelijatyövuodet	11
Yksikköhinnat	12
Rahoitusmekanismi	12
Maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnetty valti- onavustus	13
2.3. Siirtymäkauden järjestelyt	13
3. Esityksen vaikutukset	14
3.1. Taloudelliset vaikutukset	14
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	15
4. Asian valmistelu	15
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	17
1. Lakiehdotusten perustelut	17
1.1. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta	17
1.2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta	17
1.3. Laki ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain kumoami- sesta	21
1.4. Laki työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta	21
2. Tarkemmat säännökset	22
3. Voimaantulo	22

LAKIEHDOTUKSET	23
1. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	23
2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta....	24
3. Laki ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain kumoamisesta	26
4. Laki työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta	27
LIITE	28
RINNAKKAISTEKSTIT	28
1. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	28
2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta....	29
4. Laki työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta	34

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän kokonaisuus

Opetusministeriön toimialaan kuuluvan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmä sisältää kolme erilaista rahoitusmekanismia, jotka ovat koulutuksen hankintaan perustuva rahoitus (läninhallitusten toimeenpanema koulutuksen hankintajärjestelmä), opiskelijakohtaisiin yksikköhintoihin ja opiskelijamääriin perustuva laskennallinen valtionrahoitus (oppisopimuskoulutuksena järjestettävä ammatillinen lisäkoulutus) sekä opetustuntikohtaisiin yksikköhintoihin ja vahvistettuihin opetustuntien määrään perustuva laskennallinen valtionrahoitus (ammatilliset erikoisoppilaitokset). Koulutuksen hankintaan perustuvasta rahoituksesta säädetään vuoden 1997 alusta voimaan tullessa ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetussa laissa (1138/1996). Oppisopimuskoulutuksen ja ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoituksesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998). Viimeksi mainitussa laissa säädetty rahoitus on myös osa kuntien valtionosuusjärjestelmää, jonka muut osat ovat sisäasianministeriön hallinnoima kuntien valtionosuuslain (1147/1996) mukainen rahoitus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) mukainen valtionosuus.

Edellä todetun lisäksi ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa järjestetään mainituissa korkeakouluissa suoritettuihin opintoihin pohjautuvaa lisäkoulutukseksi luettavaa jatko- ja täydennyskoulutusta, jota rahoitetaan ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen omien rahoitusjärjestelmien kautta (ammattikorkeakoulujen erikoistumisopintoihin myönnettävä laskennallinen valtionrahoitus ja yliopistojen budjettirahoitus). Yliopistojen järjestämä täydennyskoulutus on kuitenkin pääosin lii-

ketaloudellisesti hinnoiteltua maksullista palvelutoimintaa ja valtionrahoitus yliopistojen järjestämään täydennyskoulutukseen on hyvin vähäistä. Vuodesta 1998 lukien ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa on voitu järjestää myös sellaista koulutusta, jota rahoitetaan edellä mainitun ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetussa laissa säädetyn läninhallitusten toimeenpaneman koulutuksen hankintajärjestelmän kautta.

Oma kokonaisuutensa ammatillisessa lisäkoulutuksessa on työvoimapoliittinen aikuiskoulutus, josta säädetään työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (763/1990). Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus kuuluu työministeriön toimialaan. Tätä koulutusta rahoitetaan oman koulutuksen hankintajärjestelmänsä kautta, joka on perusrakenteeltaan monilta osin samanlainen kuin edellä mainittu ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukainen koulutuksen hankintajärjestelmä.

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukaan läninhallitukset ostavat mainitussa laissa tarkoitettua lisäkoulutusta julkisen valvonnan alaisilta oppilaitoksilta ja erityisestä syystä myös muilta koulutuspalveluiden tuottajilta valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetulla määrärahalta. Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus puolestaan rahoitetaan siten, että työvoimaviranomaiset eli työvoima- ja elinkeinokeskukset, hankkivat koulutusta valtion talousarviossa varattujen määrärahojen rajoissa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetuilta koulutuksen järjestäjiltä, yliopistoilta ja korkeakouluilta sekä muilta koulutuspalveluiden tuottajilta.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus määräytyy laskennallisesti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesti opiskelijamäärien ja opiskelijaa kohden määrättyjen oppisopimuskoulutuksen yksik-

köhintojen perusteella. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat vaihtelevat sen mukaan, onko kysymys ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisesti ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin valmistavasta koulutuksesta (18 000 markkaa vuonna 2000) vai eitutkintotavoitteisesta ammatillisesta lisäkoulutuksesta (15 000 markkaa vuonna 2000).

Ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoitus määräytyy laskennallisesti kullekin erikoisoppilaitokselle ennalta seuraavaa vuotta varten valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetun opetustuntimäärän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan mukaisesti. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaan rahoitus voisi opetustuntimäärän sijasta perustua myös opintoviikkomäärään, mutta tällä hetkellä yhdenkään ammatillisen erikoisoppilaitoksen rahoitus ei määräydy mainitulla perusteella. Ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa koulutuksen järjestäjä järjestää itsensä tai jäsenyhteisönsä tarpeisiin ammatillista lisäkoulutusta. Ammatilliset erikoisoppilaitokset ovat yleensä yritysten ja muun elinkeinoelämän omistamia.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 43 §:n mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjälle, joka opetusministeriön sille määräämän koulutuksen järjestämisluvan nojalla järjestää koulutusta maksullisena palvelutoimintana, voidaan myöntää vuosittain mainittua toimintaa varten valtionavustusta valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti. Tämä avustus vastaa ammatillisille aikuiskoulutuskeskuksille ja valtakunnallisille ammatillisille erikoisoppilaitoksille ennen vuoden 1999 alkua myönnettyä yleistä toiminta-avustusta ja sitä myönnetään edelleenkin niille koulutuksen järjestäjille, jotka ennen vuoden 1999 alkua ovat ylläpitäneet mainittuja oppilaitoksia. Avustus maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen on vuonna 2000 suuruudeltaan 9 prosenttia mainitun koulutuksen järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista eli yhteensä noin 135 miljoonaa markkaa.

Kunnilla ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta osallistua oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen,

amatillisten erikoisoppilaitosten eikä lääninhallitusten suorittamien hankintojen kautta rahoitettavan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitukseen. Kunnan asukasta kohden lasketussa kunnan rahoitusosuudessa otetaan kuitenkin laskennallisesti lisäyksenä huomioon se, että siirryttäessä ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukaiseen rahoitusjärjestelmään vuoden 1997 alusta valtio otti vastuulleen kustannukset, jotka aiheutuivat ammatillisissa oppilaitoksissa aikaisemmin järjestetystä niin sanotusta jatkolinjakoulutuksesta. Kunnat olivat ennen vuotta 1997 velvollisia osallistumaan jatkolinjoilla järjestetystä koulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin.

1.2. Koulutuksen hankintajärjestelmä

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetussa laissa koulutuksen hankintajärjestelmän piiriin kuuluvalla ammatillisella lisäkoulutuksella tarkoitetaan ammatillisen peruskoulutuksen jälkeistä työelämän tehtäviin liittyvää koulutusta sekä niihin liittyvien tutkintojen järjestämisestä. Valtio rahoittaa mainittua koulutusta sen hankkimista varten valtion talousarviossa vuosittain osoitetulla määrärahalta. Lisäkoulutuksen hankintatoiminnasta huolehtivat lääninhallitukset opetusministeriön vuosittain määräämien hankintatoiminnan yleisten suuntaviivojen mukaisesti. Lain mukaan lääninhallitukset voivat hankkia ammatillista lisäkoulutusta kaikilta julkisen valvonnan alaisilta oppilaitoksilta sekä erityisestä syystä muilta soveltuvilta koulutuspalveluiden tuottajilta.

Vuoden 1999 alusta voimaan tullut koulutuslainsäädäntö ei enää säätele eri oppilaitostyyppisiä. Julkisen valvonnan alaisiksi oppilaitoksiksi on katsottu tämän jälkeen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun ja tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisen koulutuksen järjestämisluvan omaavat koulutuksen järjestäjät riippumatta siitä minkä tyyppisissä oppilaitoksissa koulutusta on järjestetty. Koulutuksen järjestäjät järjestävät koulutusta käytännössä edelleenkin ammatillisissa oppilaitoksissa ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja valtakunnallisissa erikoisoppilaitoksissa. Myös vapaasta sivistystyöstä annetun lain nojalla

toimivat oppilaitokset, kuten kansanopistot ja liikunnan koulutuskeskukset, sekä yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat edellä tarkoitetulla tavalla julkisen valvonnan alaisia.

Lisäkoulutuksen hankintaan käytettävissä olevat määrärahat olivat valtion vuoden 1997 talousarviossa 977 miljoonaa. Vuoden 2000 talousarviossa mainittu määräraha oli enää 471 miljoonaa markkaa Talousarviomäärärahojen alenemisesta huolimatta lisäkoulutuksen määrää on vuosina 1997—2000 voitu kasvattaa, koska hankintajärjestelmän käynnistysvaiheessa edellisen vuoden määrärahoja siirtyi käytettäväksi seuraavana varainhoitovuonna. Vuodelta 2000 ei enää juurikaan siirry määrärahoja vuodelle 2001, joten vuoden 2001 koulutus jouduttaisiin toteuttamaan miltei kokonaisuudessaan talousarvioon mainitulle vuodelle osoitettavilla määrärahoilla. Näistä määrärahoista valtaosa on sidottu vuoden 2000 aikana hankittuun ja vuonna 2001 jatkuvaan tai toteutuvaan koulutukseen. Määrärahat ja niiden käyttö vuosina 1997—2000 ilmenevät taulukosta 1.

Taulukko 1. Ammatillisen lisäkoulutuksen määrärahat ja niiden vuosittainen käyttö 1997—2000 (miljoonaa markkaa)

Vuosi	Talousarvio	Siirtyi ed. vuodelta	Läänien käytössä yhteensä	Määrärahan käyttö
1997	977	195	1172	576
1998	825	596	1421	752
1999	653	669	1322	914
2000	471	407	878	

Vuotta 1999 koskevien seurantatietojen mukaan lääninhallitusten koulutuksen hankintoihin käyttämistä määrärahoista ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten ja valtakunnallisten erikoisoppilaitosten osuus oli yhteensä noin 50 prosenttia, ammatillisten oppilaitosten osuus 20 prosenttia, vapaan sivistystyön oppilaitosten osuus 7 prosenttia, ammattikorkeakoulujen osuus 15 prosenttia ja yliopistojen osuus 4 prosenttia. Ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja valtakunnallisissa erikoisoppilaitoksissa lisäkoulutuksen

osuus niiden opetushallinnon kautta saamasta kokonaisrahoituksesta oli vuonna 1999 noin kaksi kolmannesta, ammatillisissa oppilaitoksissa, vapaan sivistystyön oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa 5—10 prosenttia ja yliopistoissa alle yhden prosentin.

Ammatillisen lisäkoulutuksen kustannuksiin osallistuvat valtion lisäksi opiskelijat ja koulutettavien työnantajat. Opiskelijoiden ja työnantajien osuus vaihtelee erilaisessa koulutuksessa. Lisäkoulutuksen rahoitus tulee järjestää siten, että koulutuksesta opiskelijoille aiheutuvat kustannukset pysyvät kohtuullisina. Valtio voi vastata lisäkoulutuksen kustannuksista myös kokonaan, jos koulutuspoliittiset syyt sitä edellyttävät. Viimeksi mainitusta esimerkkinä voidaan mainita vammaisille ja sairaille opiskelijoille järjestettävä erityisopetus.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukainen näyttötutkintona suoritettavaan ammatillisen lisäkoulutuksen tutkintoihin eli ammattitutkintoihin ja erikoisammattitutkintoihin valmistava koulutus sekä ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen lisäkoulutus rahoitetaan pääosin koulutuksen hankintajärjestelmän kautta. Myös näyttötutkintona suoritettavat ammatilliset perustutkinnot rahoitetaan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukaisesti lääninhallitusten suorittamien hankintojen kautta niissä poikkeuksellisissa tapauksissa, joissa opiskelija suorittaa tutkinnon ilman, että hän on osallistunut tutkintoa edeltävään valmistavaan koulutukseen.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 2 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää tutkintojen tai niiden osien suorittamista. Tavoitteena on, että vähintään 50 prosenttia hankintamäärärahoista suunnataan mainittuihin tutkintoihin valmistavaan koulutukseen. Tutkintotavoitteisen ammatillisen lisäkoulutuksen osuus oli vuonna 1999 noin 45 prosenttia hankinnoista.

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukaan koulutuksen hankkimisesta sovitaan lääninhallituksen ja koulutuspalveluiden tuottajan välisellä kirjallisella sopimuksella. Hankintasopimuksessa sovietaan toteutettavasta koulutuksesta ja hankintahinnasta. Myös työnantajien maksuosuudet ja opiskelijamaksut on määriteltävä sopimuk-

sessä.

Työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukainen työvoimapoliittinen aikuiskoulutus rahoitetaan siten, että työvoimaviranomaiset eli työvoimaja elinkeinokeskukset, hankkivat koulutusta ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetuilta koulutuksen järjestäjiltä sekä yliopistoilta ja korkeakouluilta. Koulutusta voidaan hankkia myös muilta työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen järjestämiseen soveltuvilta koulutuspalveluiden tuottajilta. Koulutushankintoihin osoitetaan vuosittain valtion talousarviossa määräraha. Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus kytkeytyy opetusministeriön toimialalla järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitukseen siten, että työvoimapoliittisen koulutuksen hankintahinnassa tulee ottaa vähennyksenä huomioon edellä mainittuun opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 43 §:n 3 momentissa tarkoitettuun maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnettävää valtionavustusta vastaava osuus koulutuksen hankintakustannuksista.

Työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen rahoitusjärjestelmä vastaa siten perusrakenteeltaan edellä kuvattua opetusministeriön toimialaan kuuluvaa ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetussa laissa säädettyä rahoitusta. Työvoimapoliittisessa aikuiskoulutuksessa opiskelijoiden valinnasta koulutukseen päättää kuitenkin työvoimaviranomainen. Koulutuksen hankinnoilla tulee ensisijaisesti edistää työttömien pysyväisluonteista työllistämistä tai vähentää työttömäksi joutumisen uhkaa. Koulutus myös rahoitetaan lähtökohtaisesti valtion hankintamäärärahalta. Opiskelijat eivät osallistu koulutuksen rahoitukseen. Jos tarkoituksena on hankkia koulutusta määrätyn työnantajan tarpeisiin sen palveluksessa oleville tai palvelukseen tuleville työntekijöille, koulutushankinta voidaan suorittaa myös siten, että asianomainen työnantaja osallistuu koulutuksen rahoittamiseen yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa.

1.3. Nykytilan arviointi

Eduskunta edellytti, että se saa kolmen vuoden päästä ammatillisen lisäkoulutuksen

rahoituksesta annetun lain voimaantulosta selvityksen järjestelmän toimivuudesta. Seurannasta vastannut opetusministeriön asettama keskeisten ministeriöiden, työelämän järjestöjen, lääninhallitusten ja koulutuksen järjestäjien edustajista koostunut työryhmä antoi loppuraporttinsa helmikuussa 2000 (opetusministeriön työryhmien muistioita 1:2000).

Mainitussa loppuraportissa lääninhallitusten hankintajärjestelmän vahvuuksiksi todettiin lääninhallitusten sivistysosastojen henkilökunnan hyvä oppilaitoskentän tuntemus ja panostukset hankintatoiminnasta vastaavan henkilöstön osaamiseen. Työelämäyhteyksien merkityksen ammatillisen lisäkoulutuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa katsotaan kehittyneen suotuisasti. Hankintajärjestelmän kautta rahoitettua koulutusta arvioidaan mainitussa loppuraportissa varsin positiivisesti. Neljä viidesosaa opiskelijoista oli tyytyväisiä koulutukseen suhteessa koulutukselle asetamiinsa tavoitteisiin.

Järjestelmän heikkouksina mainitussa loppuraportissa todettiin pääosin järjestelmän käynnistysvaiheeseen liittynyt määrärahojen alhainen käyttöaste, ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavalle koulutukselle asetettujen määrällisten tavoitteiden alitus, koulutustilaisuuksien peruuntuminen ja siitä koulutuksen järjestäjien taloudenpidolle aiheutuvat ongelmat, oppilaitosten toiminnan verkottumisen vähäisyys ja kalliin koulutuksen rahoitukseen edelleenkin liittyvät ongelmat. Myös hankintatoiminnan pelisääntöjen ja kilpailuttamisen periaatteiden katsottiin vaativan jatkossa erityishuomiota.

Lisäkoulutuksen hankintajärjestelmän pitkäjänteistä toimeenpanoa on loppuraportin mukaan vaikeuttanut järjestelmän käynnistysvaiheeseen liittyneet epävarmuustekijät ja tästä aiheutunut työrauhan puute. Myös hankintajärjestelmän toimeenpanovaiheeseen ajoittunut lääninhallinnon uudistus, työvoima- ja elinkeinokeskusten perustamiseen liittynyt aluehallinnon uudistus, ammatillisessa koulutuksessa tapahtuneet rakenteelliset muutokset, ammattikorkeakoulu-uudistus sekä koulutus- ja työvoimatarjonnan ennakointitoimintaan liittyneet ongelmat ovat vaikeuttaneet hankintajärjestelmän käynnistystä.

Erityisesti loppuraportissa korostetaan ongelmia, jotka aiheutuvat valtion talousarviossa omaehtoiseen ammatilliseen lisäkoulutukseen osoitettujen määrärahojen jyrkästä alenemisesta.

Voimassa olevasta lääninhallitusten suorittamiin koulutuksen hankintoihin perustuvasta ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmästä on kiistelty koko sen voimassaolon ajan. Järjestelmällä pyrittiin hyödyntämään tilaaja-tuottajamallia ammatillisen lisäkoulutusta järjestävien oppilaitosten rahoituksessa. Lääninhallitusten hankintajärjestelmää on kuitenkin pidetty ongelmallisena opetusministeriön ja työministeriön tehtävien jaon kannalta. Lääninhallitusten suorittamat ammatillisen lisäkoulutuksen hankinnat on koettu kilpailevaksi ja osin päällekkäiseksi järjestelmäksi työministeriön alaisten työvoima- ja elinkeinokeskusten suorittamien työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintojen kanssa.

Ammatillisesta lisäkoulutuksesta annetun lain mukainen hankintajärjestelmä on poikkeus opetustoimen muusta sääntely- ja rahoitusjärjestelmästä, jossa opetusministeriö koordinoi koulutustarjontaa vain yleisellä tasolla ja vastuu tarjonnan yksityiskohdista on koulutuksen järjestäjillä. Koulutuksen järjestäjien toimintaa suunnataan lainsäädännöllä sekä lainsäädännön nojalla kullekin koulutuksen järjestäjälle annettavalla koulutus-tehtävällä. Koulutuksen järjestäjiä tuetaan informaatio-ohjauksella, joka koskee työelämän tarpeista johdettavia koulutustarpeita. Etenkin suurten koulutuksen järjestäjien näkökulmasta on pidetty epäkohtana, että ammatillisen lisäkoulutuksen sääntely- ja rahoitusjärjestelmä poikkeaa näiden koulutuksen järjestäjien vastuulla olevassa ammatillisessa peruskoulutuksessa noudatettavista periaatteista. Ammatillisesta peruskoulutuksessa luovuttiin opetushallituksen ja lääninhallitusten toimesta tapahtuvasta oppilaitosten ohjauksesta vuoden 1998 alusta lukien.

Aidon tilaaja-tuottajamalliin perustuvan hankintajärjestelmän toteuttaminen määrällisesti suuressa ja tarpeiltaan monimuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa edellyttäisi suurta henkilötyömäärää. Jokaisen hankintajärjestelmän kautta rahoitettavan koulutus-tilaisuuden sisältö, tarpeellisuus, laatu, hinta

ja toteuttamistapa pitäisi kyetä arvioimaan erikseen. Nykyisillä henkilöstövoimavaroilla lääninhallitusten tekemät hankintasopimukset perustuvat pitkälti standardisoituihin hintoihin ja koulutustilaisuuksien varsin yleisluonteiseen arviointiin, mikä sinänsä on parantanut koulutuksen laatua ja suunnittelua oppilaitoksissa. Koulutuksen hankintajärjestelmässä on kuitenkin paljon laskennallisen valtionrahoitusjärjestelmälle ominaisia piirteitä, joilla koulutuksen järjestäjille valtionosuusjärjestelmän tavoin turvataan perusresurssit ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämistä varten.

Ammatillisen lisäkoulutuksen hankintoihin valtion talousarviossa varatut määrärahat ovat supistuneet voimakkaasti koko ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain voimassaoloajan. Tämä on pääasiassa johtunut tiukoista budjettikehyksistä. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen kanssa osittain kilpailevaksi järjestelmäksi koetulle omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen hankintajärjestelmälle ei ole myöskään saatu koulutuspolitiikassa ja hallinnossa yleistä hyväksyntää. Valtionosuusjärjestelmässä ammatilliseen lisäkoulutuksen rahoituspohja on koulutuksen järjestäjien näkökulmasta pitkällä aikavälillä mahdollista vakiinnuttaa paremmin kuin nykyisessä järjestelmässä.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Yleistä

Esityksessä ehdotetaan, että nykyisestä ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukaisesta lääninhallitusten hankintatoimintana tapahtuvasta omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta luovutaan. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset lääninhallituksen hankintatoiminnan kautta tapahtuvan rahoituksen korvaavasta laskennallisesta rahoituksesta, joka perustuisi kullekin ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen laskenta-perusteeksi ennalta seuraavaa vuotta vahvistettuihin opiskelijatyövuosien määriin ja

opiskelijatyövuotta kohden määrättyihin yksikköhintoihin.

Esityksellä ei puututa oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen eikä ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoitukseen.

Uudistus koskisi omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusmekanismia ja toimivaltasuhteista päätettäessä rahoitettavasta ammatillisesta lisäkoulutuksesta. Uudistuksella ei pyritä muuttamaan omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen asemaa koulutusjärjestelmässä. Se, miten ehdotettua laskennallista rahoitusta mainittuun koulutukseen myönnetään eri koulutuksen järjestäjille, riippuu olennaisesti valtion talousarvioon otettavan määrärahan tasosta.

Uudistuksen tarkoituksena on pitkällä aikavälillä vakiinnuttaa koulutuksen järjestäjien käytettävissä oleva ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituspohja ottaen kuitenkin huomioon toteutuneen koulutuksen määrä ja lisäkoulutukselle koulutuspolitiikassa asetetut tavoitteet. Ehdotetulla uudistuksella voidaan välttää ongelmat, jotka nykyään aiheutuvat lääninhallitusten ja työvoima- ja elinkeinokeskusten osin kilpailevista ja päällekkäisistä hankintajärjestelmistä sekä hankintajärjestelmän piirissä olevan lisäkoulutuksen sääntely- ja ohjausjärjestelmän erilaisuudesta verrattuna muuhun ammatilliseen koulutukseen.

Ehdotus lisäisi koulutuksen järjestäjien itenäistä päätösvaltaa. Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvan saaneet koulutuksen järjestäjät saisivat laissa säädettyjen laskentaperusteiden mukaisesti valtionrahoitusta ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvaan koulutukseen. Koulutuksen järjestämisestä ja suuntaamisesta päättäisivät koulutuksen järjestäjät. Näin ollen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa siirryttäisiin samankaltaiseen koulutuksen järjestäjän toimivaltaa korostavaan järjestelmään kuin ammatillisessa peruskoulutuksessa. Toimivaltaa siirtyy valtion aluehallintoviranomaisina toimivilta lääninhallituksilta paikallishallintoviranomaisille eli kunnille sekä muille koulutuksen järjestäjille ja oppilaitosten ylläpitäjille.

Uudistuksen tarkoituksena on myös turvata omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutukseen

varattavien määrärahojen asema valtion talousarviossa.

Ehdotuksen mukaan ammatillisesta lisäkoulutuksesta säädettäisiin toiminnan osalta ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa ja rahoituksen osalta kokonaisuudessaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa. Ehdotus ei aiheuttaisi muutoksia ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain eikä rahoitettavan koulutuksen soveltamisaloihin. Lisäkoulutuksen rahoituksen piiriin kuuluisi jatkossakin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 1 §:n mukaiset näyttötutkintona suoritettavat ammatitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot, mainittuihin tutkintoihin valmistava koulutus sekä muu kuin näyttötutkintoon valmistava ammatillinen lisäkoulutus eli ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen lisäkoulutus. Näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaa koulutusta ja sen yhteydessä suoritettavia tutkintoja rahoitettaisiin, kuten nykyisinkin, opiskelijamäärien ja opiskelijaa kohden laskettavien yksikköhintojen kautta ammatillisen peruskoulutuksen tavoin. Jos näyttötutkintona suoritettava ammatillinen perustutkinto kuitenkin suoritetaan ilman valmistavaa koulutusta, rahoitettaisiin tutkinto ehdotetun lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän mukaisesti.

Ehdotuksen mukaan laskennallista valtionrahoitusta voidaan myöntää niille koulutuksen järjestäjille, joille on myönnetty ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukainen koulutuksen järjestämislupa. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta, taiteen perusopetuksesta ja vapaasta sivistystyöstä annettujen lakien siirtymäsäännösten mukaan kaikilla niillä yhteisöillä, joilla vuoden 1998 lopussa kumotun aikaisemman lainsäädännön mukaan oli ammatillisen aikuiskoulutuskeskuksen, valtakunnallisen erikoisoppilaitoksen, ammatillisen oppilaitoksen, konservatorion, kansalaisopiston, kansanopiston, opintokeskuksen tai liikunnan koulutuskeskuksen ylläpitämislupa, on nykyisen lainsäädännön mukainen ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupa. Sen jälkeen opetusministeriö on lisäksi myöntänyt muutamia uusia lupia.

Nykyisessä järjestelmässä lääninhallitus on voinut hankkia lisäkoulutusta kaikilta julki-

sen valvonnan alaisilta oppilaitoksilta. Lääninhallitukset ovatkin hankkineet noin viidenneksen lisäkoulutuksesta ammattikorkeakouluilta ja yliopistoilta, joilla ei ole edellä mainittua ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua koulutuksen järjestämislupaa. Määrärahojen supistuessa ei enää pidetä tarkoituksenmukaisena kohdentaa lisäkoulutuksen määrärahoja ammattikorkeakouluille ja yliopistoille, vaan ne halutaan keskittää toisen asteen lisäkoulutukseen. Yliopistojen täydennyskoulutus on jo nykyisin pääsääntöisesti liiketaloudellisesti hinnoiteltua maksullista palvelutoimintaa. Ammattikorkeakouluissa erikoistumisopinnot ovat laskennallisen rahoitusjärjestelmän piirissä, mutta läänien hankintoja lukuun ottamatta myös niiden muu lisäkoulutus on liiketaloudellisesti hinnoiteltua.

Eräät ammattikorkeakoulut ja yliopistot järjestävät kuitenkin nykyisin lääninhallituksen hankintarahoituksena sellaista ammattija erikoisammattitutkintoihin valmistavaa koulutusta, jota ei järjestetä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen koulutuksen järjestämisluvan saaneiden koulutuksen järjestäjien toimesta. Tällaisen koulutuksen saatavuuden turvaamiseksi ammattikorkeakouluille on tarkoitus myöntää rajoitetusti lupia järjestää ammatillista lisäkoulutusta ja saada siihen laskennallista valtionrahoitusta. Yliopistojen järjestämää vastaavaa koulutusta varten on tarkoitus osoittaa tarvittavat määrärahat valtion talousarviossa

Jos vapaan sivistystyön oppilaitos on järjestänyt ammatillista peruskoulutusta tai merkittävästi ammatti- tai erikoisammattitutkintoihin valmentavaa koulutusta, on tällaiselle oppilaitokselle tarkoitus jatkossakin kohdentaa ehdotettua laskennallista valtionrahoitusta. Muille ammatillista lisäkoulutusta järjestäneille vapaan sivistystyön oppilaitoksille voidaan kohdentaa ehdotettua rahoitusta koulutustarjonnan tasapuoliseksi turvaamiseksi.

Nykyisin lääninhallitukset voivat hankkia lisäkoulutusta erityisestä syystä myös muilta soveltuvilta koulutuspalveluiden tuottajilta. Käytännössä tämän mahdollisuuden käyttö on jäänyt erittäin vähäiseksi. Ehdotettua laskennallista valtionrahoitusta ei ole mahdollista myöntää mainituille koulutusjärjestelmän

ulkopuolisille yhteisöille.

Valtionosuutta ei voida myöntää valtion oppilaitoksille. Näin ollen ehdotettua laskennallista ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmää ei voida soveltaa valtion oppilaitoksiin. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan mainitussa laissa tarkoitettua koulutusta voidaan opetusministeriön päätöksellä järjestää myös valtion oppilaitoksissa. Tämän koulutuksen rahoitus tulee kuitenkin hoitaa valtion budjettirahoituksena suoraan oppilaitoksille muiden valtion laitosten toiminnan rahoitusta vastaavalla tavalla.

2.2. Rahoitusmekanismi ja siihen sisältyvä ohjaus

Rahoituksen määräytyminen

Ehdotuksen mukaan ammatillisen lisäkoulutuksen uuden laskennallisen rahoituksen määräytymisperusteista ja rahoitusmekanismista säädettäisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa. Rahoitus määräytyisi kullekin ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle vuosittain vahvistettavien opiskelijatyövuosien määrän ja opiskelijatyövuotta kohden määrättyjen yksikköhintojen tulon perusteella. Opiskelijatyövuoden jakamisesta opiskelijatyöpäiviin säädettäisiin asetuksella. Opiskelijatyövuotta kohden laskettavia yksikköhintoja porrastaisiin koulutuksen kustannusvaihteluiden mukaisesti asetuksella säädettävällä tavalla eri hintaluokkiin kuuluvassa koulutuksessa.

Ehdotuksen mukaan yksittäisen koulutuksen järjestäjän valtionosuus olisi 90 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan laskemalla yhteen koulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen perusteeksi eri hintaluokkiin kuuluvaan koulutukseen vahvistettujen opiskelijatyövuosien määrien ja asianomaisiin hintaluokkiin määrättyjen yksikköhintojen tulot. Silloin kun ammatillista lisäkoulutusta järjestettäisiin yhden tai useamman työnantajan henkilöstölle, valtionosuus tähän koulutukseen olisi 50 prosenttia mainitulla tavalla lasketusta markkamäärästä.

Työnantajien henkilöstölleen järjestämän koulutuksen muuta koulutusta alempi valtionrahoitus on perusteltua, koska työnantajilla

tulee olla henkilöstökoulutuksessa merkittävä oma rahoitusvastuu. Toisaalta muussa kuin henkilöstökoulutuksessa opiskelijoiden ei voida keskimäärin edellyttää maksavan kovin suurta osuutta ammatillisen lisäkoulutuksen kustannuksista. Henkilöstökoulutuksen osuuden arvioidaan koko järjestelmän osalta olevan noin 20—30 prosenttia ja sen määrää olisi mahdollista säädellä rahoituspäätösten yhteydessä.

Opiskelijatyövuodet

Esityksessä ehdotetaan, että opetusministeriö vahvistaisi vuosittain kullekin koulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrän. Rahoituksen kokonaismäärä olisi sidottu valtion talousarviossa vuosittain määriteltyyn opiskelijatyövuosikiintiöön.

Opetusministeriö päättäisi vuosittain kunkin ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjän rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien kokonaismäärästä ja jakautumisesta toisaalta omaehtoiseen ja henkilöstökoulutukseen sekä toisaalta eri hintaiseen koulutukseen. Päätös määritteli rahoituksen, mutta ei sitoisi toiminnallisesti koulutuksen järjestäjää. Päättäessään kunkin koulutuksen järjestäjän valtionrahoituksen perusteena käytettävistä opiskelijatyövuosista opetusministeriö olisi sidottu valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitettuun suoritekiintiöön ja valtion talousarvion mitoituksen perusteena käytettyyn opiskelijatyövuoden keskihintaan.

Kullekin koulutuksen järjestäjälle vahvistettavaan opiskelijatyövuosien määrään vaikuttaisi se, kuinka paljon ehdotetun järjestelmän soveltamisalaan kuuluvaa koulutusta koulutuksen järjestäjä on todellisuudessa järjestänyt. Toiminnan kasvava volyyymi lisäisi ja aleneva volyyymi vähentäisi valtionrahoitusta. Järjestelmä palkitsisi koulutuksen järjestäjiä myös tuloksellisuuden perusteella osoittamalla lisäresursseja sinne, missä tutkintojen läpäisyaste olisi suuri.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 2 §:n mukaan lain tarkoituksena on muun ohella edistää tutkintojen tai niiden osien suorittamista. Mainitun lain mukaisesti näyttötutkintoihin valmistavaa koulutusta ra-

hoitettaisiin pääosin ehdotetulla uudella laskennallisella rahoitusjärjestelmällä. Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen osuutta on tämän vuoksi tarkoitus ehdotetussa rahoitusjärjestelmässä olennaisesti lisätä nykyisestä 50 prosentin osuudesta lääninhallitusten hankintarahoituksesta. Henkilöstökoulutuksen osalta muuta kuin tutkintoon valmistavaa koulutusta on tarkoitus rahoittaa vain poikkeustapauksissa.

Seuraavan vuoden opiskelijatyövuosimäärästä päätettäessä lähtökohtana olisi siten kunkin koulutuksen järjestäjän aikaisempien vuosien lisäkoulutuksen toteutuma. Laskennalliselle valtionrahoitusjärjestelmälle on ominaista, että koulutuksen järjestäjät voivat suoraan järjestelmän ja oman toimintansa perusteella varsin pitkälle ennakoida kunkin varainhoitovuoden valtionrahoituksen kokonaismäärän. Koulutuksen järjestäjän saamaan rahoituksen määrään vaikuttaisi myös se, miten koulutuksen järjestämisessä on otettu huomioon rahoituspäätöksessä asetetut koulutuspoliittiset tavoitteet. Aikaisempien vuosien toteutumaan perustuvaa opiskelijatyövuosien jakoperustetta voidaan muuttaa kulloistenkin koulutuspoliittisten tavoitteiden ja tarpeiden mukaisesti. Toiminnan käynnistyessä tai lakatessa valtionrahoituksen perusteena käytettävien suoritteiden yleisistä jakoperusteista voidaan luonnollisestikin poiketa. Uusien, laskennallisessa järjestelmässä ensimmäistä kertaa mukana olevien koulutuksen järjestäjien ensimmäinen opiskelijatyövuosijako perustuisi arvioon.

Opiskelijatyövuosipäätökseen voitaisiin liittää koulutuspoliittisia tavoitteita. Ne olisivat päätöksen tarkoittamana vuonna suosituksia. Niiden noudattaminen tai noudattamatta jättäminen otettaisiin kuitenkin huomioon ensikertaisen päätöksen jälkeisissä opiskelijatyövuosipäätöksissä. Nykyiset koulutuspolitiikan tavoitteet edellyttäisivät ainakin suosituksia, jotka koskevat tutkintotavoitteisen koulutuksen painottamista, henkilöstökoulutuksen osuuden säätelyä suhteessa omaehtoiseen koulutukseen, keski-ikäisen väestön osaamistason nostamista ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämistä.

Koska kullekin koulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen perusteeksi vahvistettavien opiskelijatyövuosien määrä riippuu aikai-

sempien vuosien koulutuksen toteutumasta, vaikuttaa uuden järjestelmän mukainen ensimmäinen opiskelijatyövuosien jakopäätös olennaisesti yksittäisten koulutuksen järjestäjien saamaan rahoitukseen jatkossa. Uudistuksen edellyttämien siirtymäkauden järjestelyiden vuoksi vuodelle 2001 jää jaettavaksi opiskelijatyövuosia niin vähän, että mainittua vuotta koskeva jakopäätös ei voi olla pohjana tulevien vuosien opiskelijatyövuosien jakamiselle eri koulutuksen järjestäjille. Näin ollen ensikertaisessa opiskelijatyövuosien jakamisessa sovellettavat periaatteet koskevat pääasiassa vuotta 2002. Vastaavia periaatteita pyritään kuitenkin mahdollisuuksien mukaan noudattamaan myös jaettaessa opiskelijatyövuosia vuodelle 2001.

Jaettaessa opiskelijatyövuosia vuodelle 2002 lähtökohtana on se, että resurssien pienentyessä rahoitus pyritään suuntaamaan ensisijaisesti niille koulutuksen järjestäjille, joilla on ammatillisen aikuiskoulutuksen erityisosaamista. Näin ollen laskennalliset opiskelijatyövuodet ja niihin perustuva rahoitus kohdennetaan ensisijaisesti ammatillisille aikuiskoulutuskeskuksille ja valtakunnallisille erikoisoppilaitoksille sekä ammatillista lisäkoulutusta tarjoaville ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille. Jos vapaan sivistystyön oppilaitos on järjestänyt ammatillista peruskoulutusta tai merkittävästi ammatti- tai erikoisammattitutkintoihin valmentavaa koulutusta, on tällaiselle oppilaitokselle tarkoitus jatkossakin kohdentaa ehdotettua laskennallista valtionrahoitusta. Muille ammatillista lisäkoulutusta järjestäneille vapaan sivistystyön oppilaitoksille voidaan kohdentaa ehdotettua rahoitusta koulutustarjonnan tasapuoliseksi turvaamiseksi. Yliopistoille ja ammatikorkeakouluille ei pääsääntöisesti ole tarkoitus myöntää lupaa järjestää tässä tarkoitettua koulutusta ja saada siihen rahoitusta lukuun ottamatta niitä poikkeuksellisia tilanteita, joissa mainitut laitokset ovat nykyään ainoita merkittäviä lisäkoulutuksen järjestäjiä tietyillä koulutusaloilla.

Jaettaessa ensimmäisen kerran opiskelijatyövuosia eri koulutuksen järjestäjille ja oppilaitosten ylläpitäjille otetaan huomioon se, kuinka uuden rahoitusjärjestelmän painopisteinä olevat koulutuksen järjestäjätahot ovat aikaisemmin järjestäneet ammatillista lisä-

koulutusta lääninhallitusten suorittamiin hankintoihin perustuvassa rahoitusjärjestelmässä. Lääninhallitusten tehtävänä olisi myös uudessa laskennallisessa rahoitusjärjestelmässä tuottaa opiskelijatyövuosien jakopäätösten pohjaksi tietoa alueellisista ammatillisen lisäkoulutuksen tarpeista.

Yksikköhinnat

Opiskelijatyövuosien kertojina käytettäviä yksikköhintoja määrittäessä lähtökohtana olisi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 16 §:n 1 momentin mukaisesti vahvistettava ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintojen keskimääräinen markkamäärä, joka perustuu ammatillisen peruskoulutuksen kustannuksiin. Ammatillisen lisäkoulutuksen todelliset kustannukset eivät suoraan vaikuttaisi ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintaan. Tästä syystä koulutuksen järjestäjän tulisi pitää ammatillisen lisäkoulutuksen kustannukset erillään ammatillisen peruskoulutuksen kustannuksista.

Yksikköhintoja porrastettaisiin tarvittavassa määrin koulutusaloitaisten kustannuserojen sekä muiden koulutuksen kustannuksiin olennaisesti vaikuttavien tekijöiden, esimerkiksi erityisopetuksen, perusteella. Asetuksella on tarkoitus säätää yksikköhinnan porrastamisesta seitsemään eri hintaluokkaan. Asetuksella myös säädettäisiin, mihin hintaluokkaan minkä koulutus kuuluu. Porrastuksien vuoksi yksikköhinnat vaihtelisivat noin 27 000 markasta noin 95 000 markkaan. Koska esimerkiksi ruotsinkielistä ammatillista lisäkoulutusta järjestetään huomattavan pienille ryhmille ja hajallaan eri puolilla maata, rahoituslaissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi mahdollisuudesta korottaa harkinnanvaraisesti yksikköhintoja. Menettely vastaa ammatillisessa peruskoulutuksessa nykyään noudatettavaa menettelyä.

Rahoitusmekanismi

Ehdotettuun uuteen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmään sovellettaisiin yleisiä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisia laskennallisen rahoitusjärjestelmän periaatteita. Ehdotettu

laskennallinen valtionrahoitus ei siten olisi korvamerkittyä, vaan koulutuksen järjestäjä päättäisi sille osoitettujen resurssien allokoinnista eri tarpeisiin. Valtionrahoitus maksettaisiin suoraan koulutuksen järjestäjille kuukausittain yhtä suurina maksuerinä. Koulutukseen voitaisiin myös myöntää rahoituslaissa tarkoitettua toiminnan kehittämisavustusta sekä yksityiselle koulutuksen järjestäjälle ylimääräistä valtionavustusta.

Koska koulutuksen järjestäjän näkökulmasta olisi kysymys laskennallisesta valtionrahoituksen perusteesta, koulutuksen järjestäjä ei olisi velvollinen järjestämään ja hinnoittelemaan koulutusta valtionosuuden laskentaperusteita vastaavalla tavalla. Varainhoitovuodelle myönnettyä valtionrahoitusta ei myöskään jälkepäin tarkistettaisi, vaikka toteutunut koulutus poikkeaisikin valtionrahoituksen myöntämisperusteista. Kullekin varainhoitovuodelle ennalta tehty rahoituspäätös olisi siten lopullinen, jollei oikeusturvakeinoina käytettävissä olevista rahoituslain mukaisista oikaisuvaatimus- ja muutoksenhakumenettelyistä muuta johdu. Koulutuksen järjestäjä olisi opetusministeriön asettamissa rajoissa myös vapaa päättämään lisäkoulutuksen hinnoista. Taloudellinen vastuu yksittäisiä kursseja koskevista ratkaisuksista olisi siten kokonaan koulutuksen järjestäjillä.

Ehdotettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta ei erikseen otettaisi huomioon määrättäessä kunnan rahoitusosuutta opetus- ja kirjaston käyttökustannuksiin. Voimassa olevaan kunnan rahoitusosuuteen ammatillisen lisäkoulutuksen perusteella tehtävä lisäys pysyy nykyisellään. Ehdotus ei näin ollen vaikuttaisi valtion ja kuntien väliinseen kustannusten jakoon.

Maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnetty valtionavustus

Ehdotuksen mukaan kaikille koulutuksen järjestäjille myönnettäisiin rahoituslain mukaista rahoitusta niiden toiminnan laajuuden mukaisessa suhteessa ja valtion talousarvion puitteissa. Ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja valtakunnallisissa erikoisoppilaitoksissa maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnettävää valtionavustusta koskeva rahoituslain 43 §:n

3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, eikä maksullista palvelutoimintaa enää kolmen vuoden siirtymäkauden jälkeen tuettaisi. Myös mainitun avustuksen kautta työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen tullut hintasubventio poistuisi siirtymäkauden loputtua. Näin maksullisessa palvelutoiminnassa ehdotetaan siirryttäväksi todelliset kustannukset kattavaan hinnoitteluun. Avustuksen poistumisesta vapautuvia resursseja tultaisiin käyttämään lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien lisäämiseen ja toiminnan kehittämiseksi järjestettäviin kokeiluihin.

2.3. Siirtymäkauden järjestelyt

Esityksessä ehdotetaan, että ennen vuoden 2001 alkua tehtyihin lääninhallitusten hankintasopimuksiin perustuva koulutus rahoitettaisiin vanhan järjestelmän mukaisesti koulutuksen päättymiseen saakka. Lääninhallitukset hoitaisivat myös tekemiinsä hankintasopimuksiin liittyvät maksatukset sopimusten loppuun asti. Keväällä 2001 järjestettävä koulutus ja sen rahoitus perustuisi tämän vuoksi pääosin lääninhallituksen vuonna 2000 tekemiin koulutuksen hankintasopimuksiin. Vuonna 2001 omaehtoiseen lisäkoulutukseen käytettävissä olevista määrärahoista kokonaisuudessaankin merkittävä osa tulee kohdistumaan lääninhallitusten tekemien hankintasopimusten mukaisen koulutuksen rahoittamiseen. Tämä tarkoittaa, että ehdotetun laskennallisen valtionrahoitusjärjestelmän kautta rahoitettava koulutus jää vielä vuonna 2001 varsin vähäiseksi.

Uuteen laskennalliseen valtionrahoitukseen vuonna 2001 käytettävissä olevat määrärahat voidaan arvioida tarkasti vasta keväällä 2001 lääninhallitusten hankintatoiminnan edellyttämän määrärahojen käytön täsmennyttyä. Myös uuden valtionrahoitusjärjestelmän käytännön toimeenpano edellyttää riittävää siirtymäkautta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että uuden järjestelmän mukaiset henkilötyövuosi-, yksikköhinta- ja valtionrahoituspäätökset vuodelle 2001 voidaan rahoituslain mukaisesta menettelystä poiketen tehdä mainitun vuoden aikana. Näin ollen uuden laskennallisen rahoitusjärjestelmän kautta rahoitettavaa koulutusta voitaisiin järjestää

käytännössä syksystä 2001.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset ammatillisille aikuiskoulutuskeskuksille ja valtakunnallisille erikoisoppilaitoksille maksullisena palvelutoimintana järjestettävää koulutusta varten myönnetyn valtionavustuksen poistumista koskevista siirtymäkauden järjestelyistä. Siirtymäkausi olisi kolmivuotinen. Ensimmäisenä vuotena eli vuonna 2001 kukin mainitun oppilaitoksen taustalla oleva koulutuksen järjestäjä saisi vuoden 2000 valtionavustusta vastaavan määrärahan. Vuonna 2002 avustus olisi kaksi kolmasosaa ja vuonna 2003 yksi kolmasosa mainitusta markkamäärästä. Vuonna 2004 avustusta ei enää myönnettäisi. Mainitut siirtymäkauden avustukset ehdotetaan myös otettaviksi huomioon työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen hintaa alentavana tekijänä.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Esitys uudistaa omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusmekanismiin. Uudistuksella ei siten sinällään ole taloudellisia vaikutuksia. Omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitukseen käytettävissä olevasta määrärahasta ja koulutuksen kokonaisvolyymistä päätettäisiin vuosittain valtion talousarviossa. Lakisääteisen valtionrahoitusjärjestelmän tarkoituksen mukaista kuitenkin on, että koulutuksen järjestäjät voivat pitkäjänteisesti ennakoida valtionrahoituksensa.

Esitys ei vaikuta valtion ja kuntien väliseen kustannusten jakoon.

Valtion vuoden 2001 talousarvioesityksessä ammatillisen lisäkoulutuksen laskennalliseen valtionrahoitukseen on varattu 176 miljoonaa markkaa. Siirtymäsäännösten mukaiseen lääninhallitusten hankintarahoitukseen on talousarvioesityksessä varattu 230 miljoonaa markkaa sekä siirtona muiden eri koulutusmuotojen määrärahoihin 16 miljoonaa markkaa. Lisäksi talousarvioesityksessä on varattu 135 miljoonaa markkaa maksullisena palvelutoimintana järjestettävän koulutuksen rahoitukseen ammatillisille aikuiskoulutuskeskuksille ja valtakunnallisille erikoisoppilaitoksille.

Vuoden 2001 talousarvioesityksen mukai-

nen määrärahojen taso ei mahdollista lisäkoulutuksen rahoituksen suuntaamista koulutuksessa yhtä laajasti kuin vuosina 1997—2000. Tämän vuoksi ehdotettua laskennallista valtionrahoitusta on tarkoitus myöntää aikaisempaan verrattuna harvemmillä koulutuksen järjestäjille. Rahoitusta on tarkoitus myöntää toisen asteen ammatilliseen lisäkoulutukseen, jolloin rahoituksen painopisteinä tulevat olemaan ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset ja valtakunnalliset erikoisoppilaitokset sekä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiset ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjät. Jos vapaan sivistystyön oppilaitos on järjestänyt ammatillista peruskoulutusta tai merkittävästi ammatti- tai erikoisammattitutkintoihin valmentavaa koulutusta, on tällaiselle oppilaitokselle tarkoitus jatkossakin kohdentaa ehdotettua laskennallista valtionrahoitusta. Muille ammatillista lisäkoulutusta järjestäneille vapaan sivistystyön oppilaitoksille voidaan kohdentaa ehdotettua rahoitusta koulutustarjonnan tasapuoliseksi turvaamiseksi. Ammattikorkeakouluille ei sen sijaan myönnettäisi ehdotettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta eräitä koulutustarjonnan turvaamisen edellyttämiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Myöskään yliopistoissa ei enää järjestettäisi tässä tarkoitettua ammatillista lisäkoulutusta muulloin kuin koulutustarjonnan turvaamisen edellyttämässä poikkeustapauksissa, jotka liittyvät lähinnä uuden järjestelmän alkuvaiheeseen. Viimeksi mainituissa tapauksissa yliopistoille tulee valtion laitoksina osoittaa valtion talousarviossa tätä tarkoitusta varten eri määräraha. Ehdotettua laskennallista valtionrahoitusta ei voida myöntää myöskään muille valtion laitoksille vaan rahoitus on ohjattava niille suorana budjettirahoituksena.

Maksulliseen palvelutoimintaan myönnettävän avustuksen poistuminen korottaisi asteittain työvoima- ja elinkeinokeskusten ammatillisilta aikuiskoulutuskeskuksilta ja valtakunnallisilta erikoisoppilaitoksilta hankkiman työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen hintaa. Vuonna 2001 edellä mainitut avustukset olisivat vielä vuoden 2000 tasolla eli yhteensä noin 135 miljoonaa markkaa. Tämän jälkeen avustukset alenisivat kolmen vuoden aikana siten, että vuonna 2004 maksullisen palvelutoiminnan tulisi myös maini-

tuissa oppilaitoksissa kattaa koulutuksen kustannukset kokonaisuudessaan.

Kumottavaksi ehdotetussa lääninhallitusten hallinnoimassa koulutuksen hankintajärjestelmässä koulutustarjontaa on voitu tarvittaessa laajentaa hankkimalla koulutusta myös muilta kuin julkisen valvonnan alaisilta koulutuspalveluiden tuottajilta, kuten koulutuspalveluja tuottavilta yrityksiltä. Koulutuksen hankkiminen muilta kuin julkisen valvonnan alaisilta koulutuksen järjestäjiltä on ollut mahdollista vain, jos vastaavaa koulutusta ei ole ollut saatavilla julkisen valvonnan alaisista oppilaitoksista. Koulutusjärjestelmän ulkopuolisilta yrityksiltä on käytännössä hankittu koulutusta erittäin vähän. Tällaisten yritysten järjestämää koulutusta ei enää voida rahoittaa ehdotetussa valtionrahoitusjärjestelmässä.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esitys muuttaa työnjakoa valtion keskushallinnon (opetusministeriö ja Opetushallitus) ja lääninhallitusten välillä. Lääninhallituksilta poistuvat koulutuksen hankintasopimusten laadintaan sekä sopimusten mukaisen valtionrahoituksen maksamiseen liittyvät tehtävät. Ehdotettujen siirtymäkauden järjestelyiden vuoksi lisäkoulutuksen rahoituksesta aiheutuva työmäärä ei kuitenkaan vähenisi merkittävästi lääninhallituksissa vielä vuonna 2001. Ehdotetussa järjestelmässä lääninhallituksilla olisi edelleenkin lisäkoulutuksen tarpeen ennakointiin sekä koulutuksen seurantaan ja arviointiin liittyviä aluetason asian- tuntijatehtäviä.

Erilaisten hallinnollisten ja lainsäädännöllisten uudistusten johdosta lääninhallitusten henkilöstön määrä on supistunut koko 1990-luvun. Mainitun vuosikymmenen lopulla lääninhallitusten tehtävät opetus- ja kulttuurihallinnossa ovat kuitenkin lisääntyneet opetusministeriön ja lääninhallitusten kesken tehtyjen tulossopimusten kautta. Erityisesti Euroopan unionin rakennerahastohankkeiden hallinnointi on enenevässä määrin sitonut lääninhallitusten työpanosta. Tämän kehityksen seurauksena lääninhallitusten sivistysosastoilla on henkilöstövajaus, jota voidaan helpottaa ehdotetulla omaehtoisen ammatillis-

sen lisäkoulutuksen laskennallisella valtionrahoitusjärjestelmällä. Esityksellä ei näin ollen katsota olevan vaikutusta lääninhallitusten henkilöstön määrään.

Ehdotus lisää opetusministeriön tehtäviä valtionapuviranomaisena. Tämän ei kuitenkaan arvioida edellyttävän henkilöstön määrän lisäämistä ministeriössä. Valtionrahoituspäätösten valmisteluun liittyvän tietojenkeruun ja raportoinnin arvioidaan edellyttävän yhden henkilötyövuoden lisäystä opetushallituksessa. Kokonaisuudessaan ehdotettu rahoitusjärjestelmä vähentää ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen edellyttämää hallinnollista työtä.

Ehdotettu uusi laskennallinen valtionrahoitusjärjestelmä ei sinällään vaikuta koulutuksen järjestäjien henkilöstön määrään ja asemaan. Rahoitusjärjestelmästä riippumatta mainitut seikat määräytyvät pääasiassa valtion talousarviossa ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitukseen osoitettavan määrärahan ta- sosta.

4. Asian valmistelu

Valtion vuoden 2000 talousarvioesityksen mukaan tarkoituksena on vuoden 2001 alusta lukien siirtyä ammatillisessa lisäkoulutuksessa laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään. Opetusministeriö asetti työryhmän, jonka tehtävänä oli tältä pohjalta tehdä ehdotukset ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus- ja säätelyjärjestelmän uudistamiseksi. Työryhmä piti työnsä aikana kaksi kuulemis- tilaisuutta keskeisten ministeriöiden, koulu- tuksen järjestäjien ja työmarkkinaosapuolten edustajille. Työryhmä luovutti ehdotuksensa siirtymisestä ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa laskennalliseen valtionrahoitusjärjestelmään (Opetusministeriön työryh- mien muistioita 3/2000) 15 päivänä tammi- kuuta 2000. Työryhmän muistiosta pyydet- tiin vielä lausunnot edellä mainituilta tahoil- ta.

Esitys on laadittu virkamiestyönä mainitun työryhmän muistion ja siitä saatujen lausun- tojen pohjalta. Esityksessä on otettu huomi- oon ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus- lain seurantatyöryhmän muistiossa (Opetus- ministeriön työryhmien muistioita 1/2000)

esitetty näkemykset nyt kumottavaksi ehdotetun hankintajärjestelmän toimivuudesta.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esityksen mukaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 11 §:ään otettaisiin perussäännökset myös oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta. Nämä säännökset vastaisivat sisällöltään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain voimassa olevaan 12 §:ään sisältyviä säännöksiä mainitun koulutuksen rahoituksesta. Mainittu 12 § ehdotetaan kumottavaksi eduskunnalle

erikseen annettavassa hallituksen esityksessä kuntien valtionosuuslain, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta (HE /2000 vp). Mikäli nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys lääninhallitusten hankintatointaan perustuvan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi laskennalliseksi ei toteutuisi, tulisi oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta koskevat säännökset ottaa nykyisessä muodossaan mainitussa hallituksen esityksessä kumottavaksi ehdotettuun 12 §:ään.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta

8 §. *Näyttötutkintoon valmistava koulutus ja mahdollisuus suorittaa tutkinto.* Pykälään on lisätty uusi 3 momentti, jonka mukaan näyttötutkinnon suorittamistilaisuuksia tulee järjestää myös sellaisille henkilöille, jotka eivät ole osallistuneet valmistavaan koulutukseen. Pykälän otsikkoa on samalla muutettu uuden 3 momentin edellyttämällä tavalla.

Tutkintotoimikunnat sekä tutkintojen käytännön järjestelyistä vastuussa olevat tahot sopivat tutkintojen järjestämisestä ilman valmistavaa koulutusta. Mainittujen tutkintojen rahoituksesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 48 §:ssä, jonka mukaan ilman valmistavaa koulutusta suoritettavat tutkinnot otettaisiin asetuksella säädettävällä tavalla huomioon vahvistettaessa koulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen perusteena käytettävää opiskelijatyövuosien määrää.

5 luku. Erinäiset säännökset

13 a §. *Koulutuksesta tiedottaminen.* Pykälä on uusi ja se sisältää säännökset velvollisuudesta tiedottaa järjestettävästä omaehtoisesta ammatillisesta lisäkoulutuksesta sekä siitä, miten tähän koulutukseen hakeudutaan. Mahdollisuus yleisesti saada tietoa koulutus-tilaisuuksista kuuluu olennaisesti omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen tarkoitukseen. Opiskelijoiden vapaa työmarkkina-asemasta riippumaton oikeus hakeutua koulutukseen erottaa omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen työvoimapolitiisesta aikuis-koulutuksesta ja henkilöstökoulutuksesta.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 11 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuusprosentti on 90, kun taas henkilöstökoulutuksen valtionosuus olisi 50 prosenttia valtionosuuden laskennallisesta

perusteesta. Ehdotetulla tiedottamisvelvollisuussäännöksellä edistetään sitä, että omaehtoinen ammatillinen lisäkoulutus on käytännössä erotettavissa henkilöstökoulutuksesta. Opetusministeriö voisi tarvittaessa antaa asetuksella tarkempia säännöksiä tiedottamisesta, kuten velvollisuudesta ilmoittaa koulutuksesta opiskelijavalintaoppaissa tai muissa yleisesti saatavilla olevissa julkaisuissa ja internetissä.

18 §. *Rahoitus.* Pykälän 1 momentista on poistettu viittaus kumottavaksi ehdotettuun ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annettuun lakiin. Opetusministeriön hallinnonalalla järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus perustuisi siten jatkossa kokonaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin.

Voimaantulosäännös. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

1.2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 4 momentista on poistettu viittaus kumottavaksi ehdotettuun ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annettuun lakiin. Momenttiin on samalla ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 §:n perusteluihin viitaten otettu säännös, jonka mukaan myös ilman valmistavaa koulutusta järjestettävän näyttötutkintona suoritettavan ammatillisen perustutkinnon rahoituksesta on voimassa, mitä omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta 48 §:ssä säädetään. Näin ollen ilman valmistavaa koulutusta järjestettävien näyttötutkintoina suoritettavien ammatillisten perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen rahoitus määräytyisi samalla tavalla.

Näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen ja sen yhteydessä suoritettavan tutkinnon rahoitus määräytyisi jatkossakin samalla tavalla kuin ammatillisen peruskoulutuksen rahoitus, eli opiskelijamäärien ja koulutusaloitain opiskelijaa kohden määrättävien yksik-

köhintojen perusteella.

5 §. *Rahoituksen laskentaperuste.* Pykälän 2 kohta on tehty lääninhallituksen hankintatoiminnan korvaavan lisäkoulutuksen uuden rahoitusjärjestelmän edellyttämät tekniset muutokset. Säännöstä on lisäksi selkeytetty siten, että siinä mainitaan myös nykyisellään pysyvän oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen laskentaperuste.

11 §. *Ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannusten rahoitus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä ilmenee opetusministeriön hallinnonalalla järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmä kokonaisuudessaan. Pykälä kattaisi siten oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen, ammatillisten erikoisoppilaitosten sekä lääninhallituksen hankintatoiminnan korvaavan uuden opiskelijatyövuosien määriin ja opiskelijatyövuotta kohden määrättyihin yksikköhintoihin perustuvan rahoituksen. Nykyisin pykälässä säädetään ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannusten rahoituksesta.

Pykälän 1 ja 2 momentin säännökset ammatillisten erikoisoppilaitosten ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä. Nykyisin oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta koskevat säännökset sisältyvät opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, joka ehdotetaan kumottavaksi eduskunnalle erikseen annettavassa hallituksen esityksessä kuntien valtionosuuslain, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta.

Pykälän 3 momentin mukaan muun lisäkoulutuksen kuin ammatillisten erikoisoppilaitosten ja oppisopimuskoulutuksen rahoitus lasketaan markkamäärästä, joka saadaan laskemalla yhteen kullekin koulutuksen järjestäjälle vuosittain ennalta seuraavaa vuotta varten erihintaiseen koulutukseen vahvistettujen opiskelijatyövuosien määrien ja eri hintaryhmiin kuuluvaa koulutusta varten määrättyjen yksikköhintojen tulot. Koulutuksen järjestäjän valtionrahoitus olisi

omaehtoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa 90 prosenttia mainitusta markkamäärästä ja tietyn työnantajan tarpeisiin järjestettävässä henkilöstökoulutuksessa 50 prosenttia mainitusta markkamäärästä. Valtionosuusprosenttien ero johtuu siitä, että työnantajien edellytetään osallistuvan merkittäväällä osuudella henkilöstönsä koulutuksen kustannuksiin. Lisäksi lähtökohtana on ollut, että henkilöiden osallistuessa omaehtoisesti koulutukseen, jota työnantaja ei tue, opiskelijamaksut eivät voi keskimäärin kattaa kovin suurta osuutta koulutuksen kustannuksista. Ehdotus perustuu tältä osin samoihin periaatteisiin, joita on noudatettu lääninhallitusten hankkimassa koulutuksessa.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston aseuksella säädettäisiin siitä, miten rahoituksen laskennallisena perusteena käytettävä opiskelijatyövuosi lasketaan opiskelijatyöpäivien määrän perusteella. Asetuksella on tarkoitus säätää, että yksi opiskelijatyövuosi olisi 190 opiskelijapäivää. Opiskelijatyöpäivänä puolestaan pidettäisiin vähintään seitsemän tunnin tehokasta opiskelua. Mainitut määrittelyt sääntelisivät vain rahoitusta, eivät opetuksen käytännön järjestelyitä, joista päättää koulutuksen järjestäjä.

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien yksikköhintojen laskemisesta säädetään 16 ja 22 §:ssä. Yksikköhintojen kertojina käytettävien henkilötyövuosien määrän vahvistamisesta säädetään 48 §:ssä.

16 §. *Yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös ehdotetun lääninhallitusten hankintajärjestelmän korvaavan laskennallisen rahoitusjärjestelmän mukaiset eri hintaryhmiin kuuluvat opiskelijatyövuosikohtaiset yksikköhinnat lasketaan yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien rajoissa. Ehdotetun 22 §:n 1 momentin mukaan mainitut lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan 16 §:n 1 momentin nojalla vahvistetun ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella.

Ehdotettu muutos pykälän 2 momenttiin tarkoittaa käytännössä sitä, että valtion talousarvioon vuosittain ammatillista lisäkoulutusta varten otettavat määrärahat mitoi-

tetaan talousarvioon merkittyjen opiskelijatyövuosien kokonaismäärän ja ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella (35 969 markkaa vuonna 2000). Opetusministeriö määrää eri hintaluokkiin kuuluvat opiskelijatyövuosikohtaiset yksikköhinnat talousarvion rajoissa siten, että mainitut yksikköhinnat kerrottuina opiskelijatyövuosimäärillä yhteenlaskettuina vastaavat talousarvion mukaisen opiskelijatyövuosimäärän ja ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tuloa.

19 §. *Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat.* Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että laskettaessa ammatillisen koulutuksen opiskelijakohtaisia yksikköhintoja toteutuneiden kustannusten perusteella joka toinen vuosi kustannuksissa ei oteta huomioon ammatillisen lisäkoulutuksen kustannuksia eikä mainittuun koulutukseen osallistuneita opiskelijoita. Ammatillisen lisäkoulutuksen kustannukset olisi siten pidettävä erillään muun ammatillisen koulutuksen kustannuksista.

Ehdotetussa uudessa ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmässä opiskelijatyövuosikohtaiset yksikköhinnat määräytyvät viitehintoina ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän pohjalta. Yksikköhinnat eivät siten perustu lisäkoulutuksen omaan kustannuspohjaan.

22 §. *Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat.* Pykälä on rakenteellisesti uudistettu siten, että siitä ilmenee opetusministeriön hallinnonalalla rahoitettavan ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskentamekanismi kokonaisuudessaan. Nykyään pykälässä säädetään ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhinnoista. Pykälän 2 ja 3 momentin säännökset ammatillisten erikoisoppilaitosten ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen määrittämisestä vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Pykälän 1 momentin mukaan ehdotetun uuden opiskelijatyövuosien määrän perusteella rahoitettavan lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan 16 §:n 1 momentin nojalla vahvistetun ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella siten

kuin 16 §:n perusteluissa on selostettu. Yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa valtioneuvoston asetuksella säädettävällä tavalla. Asianomainen ministeriö voisi myös erityisestä syystä harkinnanvaraisesti korottaa yksikköhintaa.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää seitsemästä eri hintaryhmästä, joihin eri alojen ammatillinen lisäkoulutus sijoitetaan koulutuksen arvioitujen kustannusten edellyttämällä tavalla. Porrastuksella halutaan varmistaa, että myös laskennallisessa valtionrahoitusjärjestelmässä tulee riittävästi otetuksi huomioon eri aloihin kuuluvan koulutuksen kustannuksissa olevat erot. Vammaisuuden, sairauden tai muiden vastaavien henkilöön liittyvien eritysten syiden vuoksi järjestettävän erityisopetuksen keskimääräistä suuremmat kustannukset otetaan porrastuksissa huomioon. Alustavien laskelmien mukaan ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat vaihtelisivat porrastusten johdosta vajaasta 27 000 markasta vajaaseen 95 000 markkaan vuoden 2000 kustannustasossa. Harkinnanvaraista yksikköhinnan korotusta on tarkoitus soveltaa esimerkiksi silloin, kun ruotsinkielistä ammatillista lisäkoulutusta järjestetään pienille hajallaan eri puolella maata oleville ryhmille.

Alustavien selvitysten mukaan asetuksella voitaisiin säätää koulutuksen sijoittumisesta eri hintaryhmiin seuraavasti:

1. yleisiin kielitutkintoihin tähtäävä koulutus (kerroin 1, noin 26 600 markkaa vuoden 2000 kustannustasossa);
2. kaupan ja hallinnon ala, matkailu-, ravitsemis- ja talousala, sosiaali- ja terveysala sekä vapaa-aika- ja liikunta-ala (kerroin 1,3);
3. kulttuuriala ja kauneudenhoitoala (kerroin 1,6);
4. luonnonvara-ala sekä tekniikka ja liikenne (kerroin 1,8);
5. viestintäala ja musiikki (kerroin 2,6)
6. kuljetusala, maanrakennusala, nosturiala, louhintala ja saamelaisten koulutus (kerroin 3,6); sekä
7. muu ammatillinen lisäkoulutus (kerroin 1).

Suluissa olevat kertoimet kuvaavat eri hintaryhmiin kuuluvan koulutuksen yksikköhinnan tasoa suhteessa muuhun koulutukseen.

Vammaisille, sairaille, kehityksessä viivästyneille, tunne-elämän häiriöstä kärsiville tai muusta vastaavasta syystä erityisiä opiskelun tukipalveluita tarvitseville järjestettävässä erityisopetuksessa kunkin edellä mainitun hintaryhmän yksikköhintaa korotettaisiin lisäksi markkamäärällä, joka on 50 prosenttia 16 §:n 1 momentin nojalla vahvistetusta ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisestä markkamäärästä.

43 §. *Opettajankoulutukseen sekä saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen myönnettävä valtionavustus.* Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnettävää valtionavustusta koskeva 3 momentti. Pykälän otsikkoa ehdotetaan samalla muutettavaksi tämän mukaisesti. Ehdotuksen mukaan enää ei voitaisi myöntää valtionavustusta maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen, vaan maksullisessa palvelutoiminnan hinnoittelu perustuisi jatkossa koulutuksen kokonaiskustannuksiin.

Kumottavaksi ehdotetussa säännöksessä tarkoitettua valtionavustusta on myönnetty niille koulutuksen järjestäjille, jotka uuden koulutuslainsäädännön voimaantullessa vuoden 1999 alussa ylläpitivät ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia ja valtakunnallisia erikoisoppilaitoksia. Valtioneuvosto on vahvistanut mainitun koulutuksen valtionavustuksen perusteet. Avustus on perustunut mainittujen oppilaitosten kolmen edeltävän vuoden toteutuneisiin kustannuksiin.

Maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnetyn valtionavustuksen lopettaminen on perusteltua, koska avustus vääristää eri koulutuksen järjestäjien maksullisten palveluiden hinnoittelua. Lisäksi avustus on ollut viimeinen yksittäisen oppilaitoksen todellisiin kustannuksiin perustunut valtionapujärjestelmä. Avustukseen käytetyt varat on tarkoitus siirtää ehdotettuun uuteen ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintarahoitukseen.

Siirtymäsäännöksen 2 momentin mukaan ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten ja valtakunnallisten erikoisoppilaitosten ylläpitäjille säädettäisiin kolmen vuoden sopeutumis-aika maksullisen palvelutoiminnan valtion-subvention poistumiseen. Vuonna 2001 mainitut koulutuksen järjestäjät saivat avustuk-

sena saman markkamäärän kuin mitä ne ovat saaneet vuona 2000. Avustus laskisi vuonna 2002 kahteen kolmasosaan ja vuonna 2003 yhteen kolmasosaan mainitusta markkamäärästä. Vuodesta 2004 lukien avustusta ei enää myönnettäisi.

48 §. *Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen.* Pykälään on lisätty säännös, jonka mukaan opetusministeriö määrää vuosittain seuraavan varainhoitovuoden ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrät kullekin koulutuksen järjestäjälle (1 momentti). Pykälän 2 momentiksi on otettu toimivaltasäännös, joka oikeuttaa opetusministeriön antamaan koulutuksen järjestäjälle koulutuksen tarjontaa koskevia ohjeita ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosipäätöksen yhteydessä. Näillä ohjeilla koulutuksen järjestäjää voidaan ennalta määriteltyjen koulutuspoliittisten tavoitteiden mukaisesti ohjata tarjoamaan sisällöltään tietynlaista koulutusta sekä tarjoamaan koulutusta tietyille henkilöryhmille. Pykälän 2 momentissa säädettäväksi ehdotetun toimivallan perusteella opetusministeriö voi myös ohjata omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen ja henkilöstökoulutuksen suhdetta koulutuksen kokonaistarjonnasta. Se, miten edellä mainitut opetusministeriön ohjeet käytännössä toteutuvat, otettaisiin huomioon päätettäessä seuraavien vuosien rahoituksen perusteena olevien opiskelijatyövuosien määräästä.

Kullekin koulutuksen järjestäjälle määritellään vuosittain erikseen henkilötyövuosien määrät kuhunkin sellaiseen hintaryhmään kuuluvassa koulutuksessa, jota koulutuksen järjestäjän oletetaan seuraavana vuonna tarjoavan. Suoritepäätös on kuitenkin siinä mielessä lopullinen, ettei valtionrahoitusta jälkeinpäin tarkisteta, vaikka toteutunut koulutus olisikin kohdentunut opiskelijatyövuosipäätöksestä poikkeavasti. Koska seuraavan varainhoitovuoden opiskelijatyövuosipäätöstä tehtäessä lähtökohtana olisi edellisenä vuonna tai edellisinä vuosina toteutunut koulutus eri hintaryhmissä, vaikuttaisi toteutunut koulutus seuraavien varainhoitovuosien rahoituksen määrään.

Pykälän 3 momentissa säädetään näyttötutkintojen rahoituksesta niissä tilanteissa, jois-

sa tutkintoa ei suoriteta ja rahoiteta osana valmistavaa koulutusta. Ehdotuksen mukaan näin suoritettavat tutkinnot otettaisiin valtioneuvoston asetuksella säädettävällä tavalla huomioon vahvistettaessa rahoituksen perusteena käytettävää opiskelijatyövuosien määrää. Asetuksella on tarkoitus säätää, että opiskelijatyövuosia määriteltäessä itsenäinen näyttötutkinto vastaisi kahdeksaa sadasosaa täydestä opiskelijatyövuodesta, mikä vastaisi noin kolmen opintoviikon työpanosta. Lain 1 §:n soveltamisalasäännöksen mukaan myös näyttötutkintona ilman valmistavaa koulutusta suoritettavat perustutkinnot rahoitettaisiin kuvutulla tavalla.

Voimaantulosäännös. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2001.

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädetään 43 §:n perusteluissa selostetusta maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnetyn valtionavustuksen poistumiseen liittyvästä siirtymäkauden järjestelystä. Voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan lääninhallitusten ennen lain voimaantuloa hankkima koulutus rahoitettaisiin kumottavaksi ehdotetun ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukaisesti sovitun koulutuksen päättymiseen saakka. Lääninhallitukset hoitaisivat hankitun koulutuksen rahoitukseen liittyvät maksut hankintasopimusten mukaisesti. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon valtion talousarvioehdotuksessa omaehtoiseen ammatilliseen lisäkoulutukseen vuodelle 2001 osoitetut määrärahat valtaosa vuonna 2001 järjestettävästä koulutuksesta rahoitetaan vielä lääninhallitusten toimesta.

Voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan ehdotetun uuden opiskelijatyövuosien määrään ja opiskelijatyövuosikohtaisiin yksikköhintoihin perustuvan rahoitusjärjestelmän edellyttämät päätökset voitaisiin vuoden 2001 osalta tehdä mainitun vuoden aikana. Käytännössä päätökset valmisteltaisiin keväällä 2001 ja uuden rahoitusjärjestelmän mukainen koulutus käynnistyisi mainitun vuoden syksyllä. Keväällä 2001 järjestettävä koulutus rahoitettaisiin voimaantulosäännöksen 3 momentin perusteluissa selostetulla tavalla lääninhallitusten kautta. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mu-

kaan rahoituspäätökset tulee normaalisti tehdä koulutuksen järjestäjille viimeistään varainhoitovuoden tammikuun 11 päivänä.

1.3. Laki ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain kumoamisesta

1 §. Pykälän mukaan lailla kumotaan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annettu laki, jossa on säädetty lääninhallitusten toimeenpanemasta omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen hankintajärjestelmästä.

2 §. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2001. Lain kumoamiseen liittyvistä siirtymäkauden rahoitusjärjestelyistä säädettäisiin edellä selostetun opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksissä.

1.4. Laki työvoimapolitiisesta aikuis-koulutuksesta

12 §. *Suhde muuhun valtion rahoitukseen.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työvoimapolitiisesta aikuis-koulutuksen hankintahintaa alentavana tekijänä ei enää otettaisi huomioon opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 43 §:n edellä kumottavaksi ehdotetussa 3 momentissa tarkoitettuja valtionavustuksia maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen. Mainittujen avustuksien poistumiseen liittyvät edellä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin perusteluissa selostetut siirtymäkauden avustukset otettaisiin kuitenkin tämän lain voimaantulosäännöksen mukaan huomioon työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksen hankintahinnan alennuksena.

Pykälän 1 momentti on lisäksi korjattu vastaamaan ennen vuoden 1999 alkua voimassa olleita säännöksiä siltä osin, että työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksen hankintahintaa alentavina tekijöinä otetaan huomioon ammatillisten kurssikeskusten muuttamisesta ammatillisiksi aikuiskoulutuskeskuksiksi annetun lain (761/1990) mukaiset valtionavustukset ja korvaukset toimitiloista aiheutuviin

vuokriin, vuokra-arvoihin ja vuokratiloja korvaavien omien tilojen hankkimiseen. Mainitut korvaukset ja valtionavustukset jäivät vastoin tarkoitusta mainitsematta muutettaessa käsillä olevaa pykälää vuoden 1999 alusta voimaan tulleen uuden koulutuslain säädännön yhteydessä. Ne on kuitenkin mainitun ajankohdan jälkeenkin otettu aikaisemman käytännön mukaisesti huomioon määriteltäessä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintahintoja.

Voimaantulosäännös. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2001 alusta. Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädetään 12 §:n perusteluissa selostetusta siirtymäkauden järjestelystä, joka liittyy maksullisena palvelutoimintana järjestettyyn koulutukseen myönnetyn valtionavustuksen asteittaisesta poistumiseen vuosina 2001—2003.

2. Tarkemmat säännökset

Esitys edellyttää tarkempia valtioneuvoston asetuksella annettavia säännöksiä. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin otettavaksi ehdotettujen valtuutus-säännösten nojalla asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävän opiskelijatyövuoden määräytymisestä (11 §:n 3

momentti), opiskelijatyövuosikohtaisten yksikköhintojen porrastamisesta (22 § 1 momentti) sekä siitä, miten ilman valmistavaa koulutusta suoritettavat näyttötutkinnot otetaan huomioon vahvistettaessa ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrää (48 §:n 3 momentti).

Lisäksi opetusministeriö voisi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 14 §:n 1 momentin nojalla tarvittaessa antaa asetuksella tarkempia säännöksiä omaehtoisen ammatillisen aikuiskoulutuksen tiedottamisessa noudatettavista menettelytavoista. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 48 §:n 2 momentin mukaan opetusministeriö voi liittää vuosittaisiin opiskelijatyövuosipäätöksiin koulutuksen järjestäjille koulutuksen tarjontaa koskevia ja rahoituksen määrään vaikuttavia ohjeita.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (631/1998) 8 §:n otsikko ja 18 §:n 1 momentti sekä
lisätään 8 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

8 §

*Näyttötutkintoon valmistava koulutus ja
mahdollisuus suorittaa tutkinto*

tä, että koulutusta ja koulutukseen hakeutumista koskevaa tietoa on yleisesti saatavilla. Koulutuksesta tiedottamisesta säädetään tarvittaessa tarkemmin opetusministeriön asetuksella. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske henkilöstökoulutusta.

Tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä ja muu mainitussa säännöksessä tarkoitettu yhteisö tai säätiö on tutkintotoimikunnan kanssa sovittavalla tavalla velvollinen järjestämään mahdollisuuksia suorittaa näyttötutkintoja myös ilman niihin valmistavaa koulutusta.

18 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitettujen koulutuksen käyttökustannusten rahoituksesta on voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään.

5 luku

Erinäiset säännökset

13 a §

Koulutuksesta tiedottaminen

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia sii-

2.

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (635/1998) 43 §:n 3 momentti,
 sellaisena kuin se on laissa 1186/1998, sekä
muutetaan 1 §:n 4 momentti, 5 §:n 2 kohta, 11 §, 16 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 22 §, 43 §:n otsikko ja 48 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 4 momentti ja 43 §:n otsikko mainitussa laissa 1186/1998, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen ja sen yhteydessä suoritettavan tutkinnon rahoituksesta on voimassa, mitä tässä laissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksesta. Jos ammatillinen perustutkinto suoritetaan ilman siihen valmistavaa koulutusta, tutkinnon rahoituksesta on voimassa, mitä tässä laissa säädetään ilman valmistavaa koulutusta suoritettavan ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon rahoituksesta.

5 §

Rahoituksen laskentaperuste

Rahoitus opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy:

2) ammatillisessa lisäkoulutuksessa koulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen laskemisen perusteeksi vahvistetun opiskelijatyövuosien, opetustuntien tai opintoviikkojen määrän sekä opiskelijatyövuotta, opetustuntia tai opintoviikkoa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella sekä ammatillisena lisä-

koulutuksena järjestettävässä oppisopimuskoulutuksessa opiskelijamäärän ja opiskelijaa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella;

---

11 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannusten rahoitus

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta ammatillisen erikoisoppilaitoksen käyttökustannuksia varten markkamäärä, joka saadaan, kun koulutuksen järjestäjälle rahoituksen laskemisen perusteeksi vahvistettu opetustuntien tai opintoviikkojen määrä kerrotaan opetustuntia tai opintoviikkoa kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannuksia varten markkamäärä, joka saadaan, kun koulutusta saavien opiskelijoiden määrät kerrotaan koulutusta varten opiskelijaa kohden määrättyillä yksikköhinnoilla.

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannuksia varten rahoitusta 90 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan laskemalla yhteen koulutuksen järjestäjälle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistettujen opiskelijatyövuosien määrien ja opiskelijatyövuotta kohden määrättyjen yksikköhintojen tulot.

Henkilöstökoulutuksessa rahoitus on kuitenkin 50 prosenttia mainitulla tavalla lasketusta markkamäärästä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, miten rahoituksen perusteena oleva opiskelijatyövuosi määräytyy.

16 §

Yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät

Yksikköhinnat määrää asianomainen ministeriö. Tässä luvussa tarkoitetut yksikköhinnat määrätään 18 §:n 5 momentissa, 19 §:n 7 momentissa, 20 §:n 4 momentin viimeisessä virkkeessä, 21 §:n 1 momentissa ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettuja yksikköhintoja lukuun ottamatta siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät markkamäärät yhteenlaskettuina vastaavat yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien perusteella laskettavia markkamääriä.

19 §

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan joka toinen vuosi koulutusaloittain siten, että kunkin koulutusalan koulutuksesta yksikköhintojen määräämistä edeltäneenä vuonna kaikille ammatillisen koulutuksen järjestäjille aiheutuneet valtakunnalliset kokonaiskustannukset jaetaan kunkin koulutusalan koulutusta saaneiden opiskelijoiden yhteismäärällä mainittuna vuonna. Yksikköhintoja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon oppisopimuskoulutuksesta ja ammatillisesta lisäkoulutuksesta aiheutuneita kustannuksia eikä kyseistä koulutusta saavia opiskelijoita. Jos koulutusalan koulutuksesta aiheutuneita kustannuksia ei ole mahdollista selvittää, yksikköhinta määrätään koulutusalan arvioitujen kustannusten perusteella.

22 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat

Tämän lain 11 §:n 3 momentissa tarkoitetut ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan 16 §:n 1 momentin nojalla vahvistetun ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella. Yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Asianomainen ministeriö voi lisäksi erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Asianomainen ministeriö määrää vuosittain ammatillisten erikoisoppilaitosten opetustunti- tai opintoviikkokohtaisiksi yksikköhinoiksi edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinnat tarkistettuina yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon. Yksikköhintoja porrastetaan olennaisesti koulutuksen kustannuksiin vaikuttavien tekijöiden perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinoista säädetään 19 §:n 7 momentissa.

43 §

Opettajankoulutukseen sekä saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen myönnettävä valtionavustus

48 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Asianomainen ministeriö vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien, opintoviikkojen, opetustuntien ja henkilötyövuosien määrän vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

Asianomainen ministeriö voi vahvistaessaan 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perustee-

na käytettävää opiskelijatyövuosien määrää antaa koulutuksen järjestäjälle koulutuksen tarjontaa koskevia ohjeita.

Näyttötutkintoina ilman valmistavaa koulutusta suoritettavat ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot otetaan, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, huomioon vahvistettaessa 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Koulutuksen järjestäjälle, joka on tämän lain voimaan tullessa saanut tämän lain voimaan tullessa voimassa olleesta 43 §:n 3 momentissa säädettyä valtionavustusta maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen, myönnetään vuonna 2001 valtionavustusta vuoden 2000 valtionavustusta vastaava markkamäärä. Vuonna 2002 valtionavustusta myönnetään kaksi kolmasosaa ja vuonna 2003 yksi kolmasosa vuoden 2000 valtionavustuksesta. Jos koulutuksen järjestä-

jä lopettaa toimintansa, tässä momentissa tarkoitettua avustusta myönnetään toiminnan päättymiseen saakka toiminta-aikaa vastaavana suhteellisena osuutena vuotuisesta avustuksesta.

Ammatillinen lisäkoulutus, josta lääninhallitus ja koulutuspalvelun tuottaja ovat ennen tämän lain voimaantuloa tehneet ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain (1138/1996) mukaisen hankintasopimuksen, rahoitetaan mainitun lain mukaisesti koulutuksen päättymiseen saakka.

Sen estämättä, mitä tässä laissa taikka opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään, tämän lain 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrästä, yksikköhinnoista ja koulutukseen myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2001 voidaan päättää mainitun vuoden aikana.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

ammattillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annettu laki (1138/1996).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki

työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta 3 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (763/1990) 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 646/1998, seuraavasti:

12 §

Suhde muuhun valtion rahoitukseen

Hankittaessa koulutusta koulutuksen järjestäjältä, jolle myönnetään valtionavustusta tai valtion korvausta ammatillisten kurssikeskusten muuttumisesta ammatillisiksi aikuiskoulutuskeskuksiksi annetun lain (761/1990) nojalla, koulutuksen hintaa määriteltäessä otetaan vähennyksenä huomioon avustusta tai korvausta vastaava osuus koulutuksen hankintakustannuksista.

Hankittaessa koulutusta koulutuksen järjestäjältä, joka on tämän lain voimaan tullessa saanut opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 43 §:n 3 momentissa säädettyä valtionavustusta maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen, koulutuksen hintaa määriteltäessä otetaan vähennyksenä huomioon opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (/) voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettyä valtionavustusta vastaava osuus koulutuksen hankintakustannuksista vuosina 2001—2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2001.

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuriministeri *Suvi Lindén*

1.

Laki**ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (631/1998) 8 §:n otsikko ja 18 §:n 1 momentti sekä
lisätään 8 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

*Näyttötutkintoon valmistava koulutus**Näyttötutkintoon valmistava koulutus ja
mahdollisuus suorittaa tutkinto*

Tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä ja muu mainitussa säännöksessä tarkoitettu yhteisö tai säätiö on tutkintotoimikunnan kanssa sovittavalla tavalla velvollinen järjestämään mahdollisuuksia suorittaa näyttötutkintoja myös ilman niihin valmistavaa koulutusta.

5 luku

Erinäiset säännökset

13 a §

Koulutuksesta tiedottaminen

Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että koulutusta ja koulutukseen hakeutumista koskevaa tietoa on yleisesti saatavilla. Koulutuksesta tiedottamisesta säädetään tarvittaessa tarkemmin opetusministeriön asetuksella. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske henkilöstökoulutusta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen käyttökustannusten rahoituksesta on voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetussa laissa (1138/1996) säädetään.

18 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen käyttökustannusten rahoituksesta on voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (635/1998) 43 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1186/1998, sekä muutetaan 1 §:n 4 momentti, 5 §:n 2 kohta, 11 §, 16 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 22 §, 43 §:n otsikko ja 48 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 4 momentti ja 43 §:n otsikko mainitussa laissa 1186/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen ja sen yhteydessä suoritettavan tutkinnon rahoituksesta

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen ja sen yhteydessä suoritettavan tutkinnon rahoituksesta

on voimassa, mitä tässä laissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksesta. Jos mainittu ammatillinen perustutkinto suoritetaan ilman siihen valmistavaa koulutusta, on tutkinnon rahoituksesta voimassa, mitä ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta erikseen säädetään. *Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla järjestetyn ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta on, sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään ammatillisen erikoisoppilaitoksen ja oppisopimuskoulutuksen käyttökustannusten rahoituksesta, voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.*

on voimassa, mitä tässä laissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksesta. Jos ammatillinen perustutkinto suoritetaan ilman siihen valmistavaa koulutusta, tutkinnon rahoituksesta on voimassa, mitä *tässä laissa säädetään ilman valmistavaa koulutusta suoritettavan ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon rahoituksesta.*

5 §

Rahoituksen laskentaperuste

Rahoitus opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy:

---

2) ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa oppilaitokselle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistetun opetustunti- tai opintoviikkomäärän sekä opetustuntia tai opintoviikkoa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella;

---

2) *ammatillisessa lisäkoulutuksessa koulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen laskemisen perusteeksi vahvistetun opiskelijatyövuosien, opetustuntien tai opintoviikkojen määrän sekä opiskelijatyövuotta, opetustuntia tai opintoviikkoa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella sekä ammatillisena lisäkoulutuksena järjestettävässä oppisopimuskoulutuksessa opiskelijamäärän ja opiskelijaa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella;*

---

11 §

Ammatillisen erikoisoppilaitoksen käyttökustannusten rahoitus

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta ammatillista erikoisoppilaitosta varten markkamäärä, joka saadaan, kun koulutuksen järjestäjälle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistettu opetustunti- tai opintoviikkomäärä kerrotaan opetustuntia tai opintoviikkoa kohden määrä-

11 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannusten rahoitus

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta *ammatillisen erikoisoppilaitoksen käyttökustannuksia* varten markkamäärä, joka saadaan, kun koulutuksen järjestäjälle *rahoituksen* laskemisen perusteeksi vahvistettu opetustuntien tai opintoviikkojen määrä kerrotaan opetustuntia tai opintoviikkoa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tyllä yksikköhinnalla.

kohden määrätyllä yksikköhinnalla.

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta oppisopimuskoulutuksena järjestetävän ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannuksia varten markkamäärä, joka saadaan, kun koulutusta saavien opiskelijoiden määrät kerrotaan koulutusta varten opiskelijaa kohden määrätyillä yksikköhinoilla.

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannuksia varten rahoitusta 90 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan laskemalla yhteen koulutuksen järjestäjälle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistettujen opiskelijatyövuosien määrien ja opiskelijatyövuotta kohden määrättyjen yksikköhintojen tulot. Henkilöstökoulutuksessa rahoitus on kuitenkin 50 prosenttia mainitulla tavalla lasketusta markkamäärästä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, miten rahoituksen perusteena oleva opiskelijatyövuosi määräytyy.

16 §

Yksikköhintojen keskimääräiset markkamäärät

Yksikköhinnat määrää asianomainen ministeriö. Tässä luvussa tarkoitetut yksikköhinnat määrätään 18 §:n 5 momentissa, 19 §:n 7 momentissa, 20 §:n 4 momentin viimeisessä virkkeessä, 21 §:n 1 momentissa ja 22 §:ssä tarkoitettuja yksikköhintoja lukuun ottamatta siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät markkamäärät yhteenlaskettuina vastaavat yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien perusteella laskettavia markkamääriä.

19 §

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan joka toinen

Yksikköhinnat määrää asianomainen ministeriö. Tässä luvussa tarkoitetut yksikköhinnat määrätään 18 §:n 5 momentissa, 19 §:n 7 momentissa, 20 §:n 4 momentin viimeisessä virkkeessä, 21 §:n 1 momentissa ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettuja yksikköhintoja lukuun ottamatta siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät markkamäärät yhteenlaskettuina vastaavat yksikköhintojen keskimääräisten markkamäärien perusteella laskettavia markkamääriä.

19 §

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan joka toinen

vuosi koulutusaloittain siten, että kunkin koulutusalan koulutuksesta yksikköhinnan määräämistä edeltäneenä vuonna kaikille ammatillisen koulutuksen järjestäjille aiheutuneet valtakunnalliset kokonaiskustannukset jaetaan asianomaisen koulutusalan koulutusta saaneiden opiskelijoiden yhteismäärällä mainittuna vuonna. Yksikköhintoja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon oppisopimuskoulutuksesta aiheutuneita kustannuksia eikä mainittua koulusta saavia opiskelijoita. Jos koulutusalan koulutuksesta aiheutuneita kustannuksia ei ole mahdollista selvittää, määrätään yksikköhinta asianomaisen koulutusalan arvioitujen kustannusten perusteella.

22 §

Ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhinnat

Asianomainen ministeriö vahvistaa vuosittain ammatillisten erikoisoppilaitosten opetustunti- tai opintoviikkokohtaisiksi yksikköhinnoiksi edelliselle vuodelle vahvistetut yksikköhinnat tarkistettuna yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon. Yksikköhintoja porrastetaan olennaisesti koulutuksen kustannuksiin vaikuttavien tekijöiden perusteella siten kuin asetuksella säädetään.

vuosi koulutusaloittain siten, että kunkin koulutusalan koulutuksesta yksikköhintojen määräämistä edeltäneenä vuonna kaikille ammatillisen koulutuksen järjestäjille aiheutuneet valtakunnalliset kokonaiskustannukset jaetaan kunkin koulutusalan koulutusta saaneiden opiskelijoiden yhteismäärällä mainittuna vuonna. Yksikköhintoja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon oppisopimuskoulutuksesta ja ammatillisesta lisäkoulutuksesta aiheutuneita kustannuksia eikä kyseistä koulutusta saavia opiskelijoita. Jos koulutusalan koulutuksesta aiheutuneita kustannuksia ei ole mahdollista selvittää, yksikköhinta määrätään koulutusalan arvioitujen kustannusten perusteella.

22 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat

Tämän lain 11 §:n 3 momentissa tarkoitetut ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan 16 §:n 1 momentin nojalla vahvistetun ammatillisen koulutuksen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella. Yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Asianomainen ministeriö voi lisäksi erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Asianomainen ministeriö määrää vuosittain ammatillisten erikoisoppilaitosten opetustunti- tai opintoviikkokohtaisiksi yksikköhinnoiksi edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinnat tarkistettuina yksikköhintojen soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon. Yksikköhintoja porrastetaan olennaisesti koulutuksen kustannuksiin vaikuttavien tekijöiden perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnoista säädetään 19 §:n 7 momentissa.

43 §

Opettajankoulutukseen, saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen sekä maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen myönnettävä valtionavustus

43 §

Opettajankoulutukseen sekä saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen myönnettävä valtionavustus

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle, joka koulutuksen järjestämisluvan nojalla järjestää ammatillista koulutusta maksullisena palvelutoimintana, voidaan myöntää vuosittain mainittua toimintaa varten valtionavustusta valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti.

(3 mom. kumotaan)

48 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Asianomainen ministeriö vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden rahoituksen perusteena käytettävien opetustuntien, opintoviikkojen ja henkilötyövuosien määrän vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

48 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Asianomainen ministeriö vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien, opintoviikkojen, opetustuntien ja henkilötyövuosien määrän vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

Asianomainen ministeriö voi vahvistaessaan 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävää opiskelijatyövuosien määrää antaa koulutuksen järjestäjälle koulutuksen tarjontaa koskevia ohjeita.

Näyttötutkintoina ilman valmistavaa koulutusta suoritettavat ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot otetaan, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, huomioon vahvistettaessa 11 §:n 3 momentissa tarkoitetun ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2001.

Koulutuksen järjestäjälle, joka on tämän lain voimaan tullessa saanut tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 43 §:n 3 momentissa säädettyä valtionavustusta maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen, myönnetään vuonna 2001 valtionavustusta vuoden 2000 valtion-

avustusta vastaava markkamäärä. Vuonna 2002 valtionavustusta myönnetään kaksi kolmasosaa ja vuonna 2003 yksi kolmasosa vuoden 2000 valtionavustuksesta. Jos koulutuksen järjestäjä lopettaa toimintansa, tässä momentissa tarkoitettua avustusta myönnetään toiminnan päättymiseen saakka toiminta-aikaa vastaavana suhteellisenä osuutena vuotuisesta avustuksesta.

Ammatillinen lisäkoulutus, josta lääninhallitus ja koulutuspalvelun tuottaja ovat ennen tämän lain voimaantuloa tehneet ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain (1138/1996) mukaisen hankintasopimuksen, rahoitetaan mainitun lain mukaisesti koulutuksen päättymiseen saakka.

Sen estämättä, mitä tässä laissa taikka opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään, tämän lain 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrästä, yksikköhinnoista ja koulutukseen myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2001 voidaan päättää mainitun vuoden aikana.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki

työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta 3 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (763/1990) 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 646/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Suhde muuhun valtion rahoitukseen

Suhde muuhun valtion rahoitukseen

Hankittaessa koulutusta koulutuksen järjestäjältä, jolle myönnetään valtionavustusta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta an-

Hankittaessa koulutusta koulutuksen järjestäjältä, jolle myönnetään valtionavustusta tai valtion korvausta ammatillisten kurs-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

netun lain (635/1998) 43 §:n 2 momentin perusteella, otetaan koulutuksen hintaa määriteltäessä vähennyksenä huomioon mainittua valtionavustusta vastaava osuus koulutuksen hankintakustannuksista.

---

sikeskusten muuttumisesta ammatillisiksi aikuiskoulutuskeskuksiksi annetun lain (761/1990) nojalla, koulutuksen hintaa määriteltäessä otetaan vähennyksenä huomioon avustusta tai korvausta vastaava osuus koulutuksen hankintakustannuksista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Hankittaessa koulutusta koulutuksen järjestäjältä, joka on tämän lain voimaan tullessa saanut opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 43 §:n 3 momentissa säädettyä valtionavustusta maksullisena palvelutoimintana järjestettävään koulutukseen, koulutuksen hintaa määriteltäessä otetaan vähennyksenä huomioon opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (/) voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettyä valtionavustusta vastaava osuus koulutuksen hankintakustannuksista vuosina 2001—2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
